

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา การเอามือ

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การเอามือ เป็นประเพณีที่สละแรงการร่วมกันในท้องถิ่น หรือชุมชน ในการทำงานไม่ว่าการปลูกสร้าง แบ่งบ้านที่อยู่อาศัย การเก็บเกี่ยวข้าว หรือพืชผลทางการเกษตร ฯลฯ คล้าย ๆ กับการลงแขกของภาคกลางนั่นเอง การเอามือจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น การตบมือ ส่ายมือ เอามือ มีความหมายเหมือนกัน

ความเป็นมา

ธรรมเนียม การเอามือกันนี้มีมาสมัยโบราณ เป็นการแสดงออกถึงสภาพจิตใจ ความเอื้ออาทร ความเมตตา ที่มีต่อกันในหมู่บ้าน ถึงแม้บางครั้งจะมีการเพียงพล่าด้วยแรงงานไปมากน้อยก็ไม่มีการว่ากล่าวอะไรกัน แต่ถ้าหากมีความจำเป็นก็จะหาจ้างวานผู้อื่นไปทำงานตบมือแทน โดยไม่มีเงินทอง เข้ามายุ่งเกี่ยวเหมือนสมัยปัจจุบัน และนอกจากนี้ มิใช่เพียงการตบแทนกันด้วยแรงกายเท่านั้น ยังมีการช่วยเหลือกันด้านวัตถุสิ่งของ โดยส่วนมากจะเป็นอาหาร การกิน เช่น ผัก ไม้ ไม้สับลา สุราน้ำเหล้า พอถึงเวลากินข้าว ก็จะนั่งร่วมกินข้าวด้วยกันเป็นวงกลม พอถึงตกตอนเย็น หลังจากเสร็จภาระกิจก็จะมีการเลี้ยงฉลองกันเล็ก ๆ น้อย ๆ แล้วนำเอาอารมณ์ทางสุนทรี เช่น การเล่านิยายก้อม การจ้อย การชอ เอาดนตรีพื้นบ้าน เช่น สะล้อ ปิน มาขับกล่อมกันพอประมาณ แล้วพักผ่อนหลับนอน เพื่อเตรียมตัวไปตบมือรายอื่นให้จนครบเป็นราย ๆ ไป แต่ถ้าชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นมีภาระจำเป็น ด้วยกิจอันใดก็ตามไม่ว่าเป็นงานวัด งานศพ ก็จะหยุดเพื่อให้ผู้คนได้ไปร่วมกิจกรรมกันก่อน

สิ่งที่น่าภาคภูมิใจของคนพื้นบ้านในอำเภอเวียงสา สามารถจะพูดได้เลยทีเดียวว่าภายใน 1 วันสามารถปลูกบ้านได้ 1 หลัง พอตอนเย็นก็สามารถทำพิธีขึ้นบ้านใหม่ได้เลย นอกเหนือจากนั้น ในส่วนที่จะเพิ่มเติม ไม่ว่าห้องน้ำ ห้องส้วม การตกแต่ง หรือรายละเอียดอันใดจะเป็นเรื่องของเจ้าบ้านเอง หรือจะจ้างสล่าก็แล้วแต่

การเอามือ เป็นภูมิปัญญาปัญญาในความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจเสียสละ ของผู้คนในชุมชนที่ควรจะอนุรักษ์ รักษาและปฏิบัติสืบต่อ ๆ กันไป

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

เป็นการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน ทำให้งานเสร็จเร็ว และแสดงถึงความสมัครสมานสามัคคีในระหว่างหมู่คณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีสำหรับคนพื้นบ้านพื้นเมืองของเรามาแต่โบราณกาล โดยที่ที่อื่นๆ จะไม่ค่อยมีให้เห็นเหมือนอย่างเวียงสา (คนเหนือ)บ้านเรา

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 บ้านบุญยืน ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

 054 - 781105